

AALBORG UNIVERSITET

Semesterplan for BA sidefag 2022

Bacheloruddannelsen i Psykologi

Indholdsfortegnelse

SEMESTERBESKRIVELSE FOR UDDANNELSER VED AALBORG UNIVERSITET	2
PERSONLIGHEDSPSYKOLOGI	4
SUNDHEDSPSYKOLOGI	20
INTRODUKTION TIL PSYKOLOGISK FORSKNINGSMETODOLOGI	34

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Version: 1.0

Dato: 10 november 2020

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

Studieordning: Studieordning for bacheloruddannelsen i Psykologi, 2021 (aau.dk)

se §18 for den specifikke kursus/modulbeskrivelse

Semesterets temaramme

Uddannelsens 6. semester er centreret omkring 4 moduler på i alt 30 ECTS-point.

Semesteret giver den studerende adgang til de centrale og klassiske teorier af Personlighed og Sundhedspsykologi, imens de udvikler kompetencer for at forstå forskningsstudier egenskaber og processer. De studerende vil også uddybe deres psykologiske igennem en valgfag valgt ud fra deres egen interesse.

Semesterets organisering og forløb

Kursets moduler er placeret med skiftende intensitet, semestret igennem.

Evaluerings udgør et vigtigt element i den kontinuerlige uddannelsesudvikling og kvalitetssikring. Der afholdes derfor mundtlig midtvejsevaluering og slutevaluering.

Feedbacken indgår i ankerlærerens samlede semester-rapport, som diskuteres blandt junta (2.sem.), undervisere og i studienævnet.

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Ankerlærer:

Paula Cavada-Hrepich (PAH): pcavadah@hum.aau.dk

Modulansvarlig, Personlighedpsykologi:

Rasmus Hoffmann Birk (RB): rbirk@hum.aau.dk

Modulansvarlig, Sundhedspsykologi:

Mette Kold (MK) (mkoj@hum.aau.dk)

Modulansvarlig, Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi:

Jaan Valsiner (JV) jvalsiner@hum.aau.dk

Nik Kharlamov (NK) nik@hum.aau.dk

Sekretariatsdækning

Skemalægger Birgitte Skovsgaard bsk@hum.aau.dk

Eksamen Annette Christensen annette@hum.aau.dk

Rekvisitionsbudget Lis Kragh lis@hum.aau.dk

EvalueringsBirgitte Skovsgaard bsk@hum.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studenævnssekretær Andrea Dosenrode ad@hum.aau.dk

PERSONLIGHEDSPSYKOLOGI

Personlighedspsykologi

Personality Psychology

ECTS

STADS-kode: HEABS0012D

Placering

6. Semester

Modulansvarlig

Rasmus H. Birk (rbirk@hum.aau.dk),

Undervisere

Ole Michael Spaten (oms@hum.aau.dk)

Casper Schmidt (casc@hum.aau.dk)

Casper Feilberg (feilberg@hum.aau.dk)

Ane Søndergaard (anest@hum.aau.dk)

Rasmus Birk (rbirk@hum.aau.dk)

Carsten Rønn (sorbus@hum.aau.dk)

Type og sprog

Kursusmodul

Dansk

Mål

Den studerende skal gennem modulet kunne demonstrere:

Viden

- centrale og klassiske teorier om menneskets personlighedsdannelse, samt metoder til undersøgelse af personligheden
- videnskabelige psykologiske begreber vedrørende personlighed i videnskabshistorisk belysning.
- forholdet mellem teori og empiri inden for personlighedspsykologi.

Færdigheder

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det personlighedspsykologiske område.
- at anvende metode, design og resultater inden for den personlighedspsykologiske forskning, og
- at vurdere relevante tilgange til undersøgelse af personligheden, herunder observation, interview og test og at formidle personlighedspsykologiske problemstillinger i psykologfaglige sammenhænge

Kompetence

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere personligheds-psykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af personlighedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om personlighed til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Undervisningstemaer:

1. Begrebet personlighed set i teoriernes historiske tilblivelsesproces
2. Disciplinforståelse
3. Metateori, teori, metodevalg og konsekvenser
4. Praksisrelationer

Omfang og forventet arbejdsindsats:

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats og fordelingen fremstilles skematisk nedenfor.

Undervisningen i personlighedspsykologi vil hovedsagelig være klassiske auditorieforelæsninger for alle studerende, men der vil også indimellem i forbindelsen med forelæsninger (og især seminarhold) blive anvendt en variation af forskellige læringsformer, herunder korte diskussioner to-og-to, refleksive øvelser og f.eks. case-analyser.

Aktivitet	Timer
13 forelæsninger	66
Evalueringer	4
Læsning og forberedelse	160
Eksamen	40

Præsentation af teori, metode og praksis i forhold personlighedspsykologi rummer tilsammen kursets pensum på ca. 1000 sider.

Antal forelæsninger: 1 introduktionsforelæsning à 6 lektioner, 9 forelæsninger à fire lektioner, samt i tilknytning hertil 9 gange à to lektioner med forelæser støttet gruppearbejde og diskussion af personligheds-psykologiske temaer i relation til forelæsningen. Endvidere vil nogle af forelæsningerne implicere korte diskussioner i mindre grupper og i plenum, 60 lektioner i alt.

Antal forelæsningshold: 1

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Kursusgang	Varighed	Titel	Forelæser	Litteratur
1	2x 45 min.	Introduktion til kurset og til personlighedspsykologi	Rasmus Birk	McAdams (2009)
2	4x 45 min.	Introduktion til personlighedspsykologi, psykologiens historie, metoder, modeller og de 8 aspekter af personlighedspsykologi	Ole Michael Spaten	Ewen, Rønn; Spaten (2015); Sprung & Sprung, Pavlov
3	4 x 45 min.	Personlighedspsykologiens videnskabshistoriske udvikling	Rasmus Birk	McAdams (1997), Køppe (2014)
4	4x 45 min. 2x45 min	Biologiske aspekter af personligheden	Ole Michael Spaten	Burghardt; Buss; Daly & Wilson; Eysenck et al.; Kozorovitskiy et al.; Zuckerman et al. – Dewsbury; Machluf; Wilson & Daly
5	4 x 45 min. 2x 45 min	Personlighedens biologi	Casper Schmidt	Gerlach & Starrfelt; Katzenelson; Sapolsky
6	4 x 45 min. 2x 45 min	Psykoanalyse og egopsykologi	Ole Michael Spaten	Ewen; Erikson; Freud (1933); Sandler & Freud; Schjelderup, Brandell; Robinson
7	4 x 45 min. 2x 45 min	Behavioristiske aspekter af personligheden	Rasmus Birk	Ewen; Pavlov; Skinner; Spaten (2009); Spaten et al. (2014); Vargas; Watson & Rayner
8	4 x 45 min. 2x 45 min	Humanistiske og eksistentiale aspekter af personlighedspsykologien	Ole Michael Spaten	Correia; Deurzen; Ewen; Maslow; Rogers; Yalom
9	4 x 45 min. 2x 45 min	Kognitive aspekter af personlighedspsykologien	Carsten Rønn	McCann; Young; Abramson; McAdams; Poulsen
10	4 x 45 min. 2x45 min	Socialkognitive aspekter af personligheden	Casper Feilberg	Ewen (kap.16); Bandura; Outhwaite, Rotter & Mulry.

11	4x 45 min. 2x 45 min	Trækteori	Ane Søndergaard Thomsen	Ewen; McCrae & Costa; Mischel
12	4 x 45 min. 2x 45 min	Interaktionistiske aspekter af personligheden, social-konstruktionisme og tværkulturelle forståelser af selvet	Ane Søndergaard Thomsen	Bronfenbrenner; Brewer & Gardner; Burr; Ewen; Markus & Kitayama; McAdams (2001); , Spaten (2014); Thomsen
13	2 x 45 min.	Opsummering og afrunding	Rasmus Birk	

Eksamen

Prøven er en intern skriftlig ugeprøve med karakter efter 7-trins-skalaen. Der gives individuel mundtlig feed-back til den studerende efter resultatet af eksamen foreligger.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Nedenfor følger en kort beskrivelse af hovedpunkterne ved de enkelte forelæsninger, efterfulgt af en oversigt over den del af det samlede pensum (det/de enkelte værk/værker) der er tilknyttet forelæsningen. Teksterne forventes læst inden forelæsningen, der typisk tager udgangspunkt i disse, men den studerende kan ikke forvente at forelæsningen gennemgår teksterne.

1. forelæsning: Introduktion til kurset og til personlighedspsykologi

2 timer v/ Rasmus Birk

Denne forelæsning vil fungere som en overordnet introduktion til kurset i personlighedspsykologi (herunder information om læringsmål, kursets opbygning, samt eksamen). Jeg vil tillige give en kort introduktion til hvad personlighedspsykologi er, og en række centrale tematikker og spørgsmål i faget (som uddybes i 2. forelæsning).

Forelæsningens pensum:

- McAdams, D.P. (2009). Chapter 1. Studying the person. In *The person. An introduction to the science of personality psychology* (5th ed., pp.2-26). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons [25 s.]

2. forelæsning: Introduktion til personlighedspsykologi, psykologiens historie samt metoder og modeller i personlighedspsykologisk forskning

4 timer v/ Ole Michael Spaten

I denne forelæsning gives en videregående introduktion til disciplinen personlighedspsykologi, de otte aspekter, en række væsentlige psykologiske begreber og de

typiske forskningsmetoder, der anvendes ved personligheds-psykologiske undersøgelser af mennesker.

Forelæsningsens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Introduction. Theories of personality (Chapter 1). In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 3-9). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [7 s.]
- McAdams, D.P. (2009). Chapter 1. Studying the person. In *The person. An introduction to the science of personality psychology* (5th ed., pp.2-26). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons [25 s.]
- Pavlov, I. P. (1951/1968). *Refleks og sjæl*. (pp. 27-33 og 64-66). København: Gyldendal [8 sider]
- Rønn, C. (2006). *Almen videnskabsteori* (pp. 242-243 + 248-256.). København: Alinea [9 s.]
- Spaten, O. M. (2015). *Making one-self*. In T. G. B. Hansen & K. de López (Eds.), *Self in Culture in Mind* (Vol. 2) (pp. 53-86). Aalborg: Aalborg University Press [34 s.].
- Sprung, L. & Sprung, H. (2001). History of modern psychology in Germany in 19th- and 20th-century thought and society. *International Journal of Psychology*, 2001, 36 (6), 364–376 [12 pages]

3. forelæsning: Psykologiens videnskabshistoriske udvikling

4 timer v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning gives en introduktion til personlighedspsykologiens videnskabshistoriske udvikling. Klassiske kontroverser og diskussioner i personlighedspsykologien gennemgås og sættes i deres kontekst. Det vil blive gennemgået hvordan personlighedspsykologiens historie også hænger sammen med dens videnskabsteoretiske udvikling. Tillige vil der blive knyttet an til modulets 8 aspekter af personlighedspsykologi.

Forelæsningsens pensum:

- McAdams, D. P. (1997). Chapter 1—A Conceptual History of Personality Psychology. In R. Hogan, J. Johnson, & S. Briggs (Eds.), *Handbook of Personality Psychology* (pp. 3–39). Academic Press. [29 sider] <https://www-sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/B9780121346454500020>
- Køppe, S. (2014). Personlighed, subjektivitet og historicitet. In S. Køppe & J. Dammeyer (Eds.), *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet* (pp. 219-252). Hans Reitzels Forlag. [33 sider]

4. forelæsning: Biologiske aspekter af personligheden

4 +2 timer v/ Ole Michael Spaten

I denne forelæsning gives en introduktion til de biologiske aspekter af personligheden og fundamentale begreber såsom gener, nervesystemet og temperament tematiseres i forhold til klassisk og nyere personlighedspsykologisk forskning. Endvidere vil der blive givet en kort fremstilling af grundlaget for en biologisk forståelse af personligheden samt perspektiver fra nyere forskning i evolutionær psykologi. Kan det biologiske perspektiv f.eks. give et perspektiv i forhold til, at nogen undersøgelser viser, at stedfædre er mere voldelige over for spædbørn end biologiske fædre? Forelæsningsen afsluttes med en kritisk stillingtagen til resultater af den personlighedspsykologiske forskning.

Forelæsningens pensum:

- Burghardt, G. M. (2009). Darwin's Legacy to Comparative Psychology and Ethology. *American Psychologist*, 64 (2), 102-110 [8 pages]
- Buss, D. M. (2009). The great struggles of life: Darwin and the emergence of evolutionary psychology. *American Psychologist*, 64(2), 140-148 [8 s.]
- Daly, M. & Wilson, M.I. (1996). Violence against stepchildren. *Current Directions in Psychological Science*, 5(3), 77-81 [4 s.]
- Eysenck, H.J., Easting, G., & Eysenck, S.B.G. (1970). Personality Measurement in Children: A Dimensional Approach. *Journal of Special Education*, 4(3), 261-263 [2 s.]
- Kozorovitskiy, Y., Hughes, M., Lee, K., & Gould, E. (2006). Fatherhood affects dendritic spines and vasopressin V1a receptors in the primate prefrontal cortex. *Nature Neuroscience*, 9(9), 1094-1095 [2 s.]
- Zuckerman, M., & Glicksohn, J. (2016). Hans Eysenck's personality model and the constructs of sensation seeking and impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 103, 48-52 [4 s.]

Herunder læsning til forberedelse af seminararbejdet:

- Dewsbury, D. A. (2009). Charles Darwin and Psychology at the Bicentennial and Sesquicentennial. An Introduction. *American Psychologist*, 64 (2), 67-74 [7 pages]
- Machluf, K., Liddle, J. R., & Bjorklund, D. (2014). An Introduction to Evolutionary Developmental Psychology. *www.epjournal.net*, 12(2), 264-272 [8 pages]
- Wilson, M. & Daly, M. (2004). Marital Cooperation and Conflict. In C. Crawford & C. Salmon (Eds.), *Evolutionary Psychology, Public Policy and Personal Decisions* (pp. 185-202). London: Taylor & Francis Group [17 pages]

5. forelæsning: Personlighedens biologi

4+2 timer v/ Casper Schmidt

Forelæsningen vil introducere historien for biologiske aspekter af personligheden. Det vil gøres ud fra spørgsmål såsom, hvorfor mennesket altid har søgt svar på dets personlighed ved at undersøge hovedet? Dette vil bl.a. introducere rejsen fra at iagttage hovedets facon udefra for århundrede siden til, hvordan hjerneforskere i dag undersøger menneskelig adfærd via brug af nyeste billeddannelsesteknikker.

Anden del af forelæsningen involverer en kort introduktion til hjernens opbygning og funktion, og samler derefter op på relevante og betydningsfulde hjerneforskere tilvejebragte evidens om den menneskelige hjerne, både inden for den raske hjernes funktion, til konkrete eksempler på psykopatologi set ud fra et neurovidenskabeligt perspektiv.

Forelæsningens pensum:

- Gerlach, C., & Starrfelt, R. (2007). Hjernen og psyken. In *Klassisk og moderne psykologisk teori* (pp. 429-451). København: Hans Reitzels Forlag [22 sider]
- Katzenelson, B. (2007). Evolutionspsykologi. In *Klassisk og moderne psykologisk teori* (pp. 301-323). København: Hans Reitzels Forlag [23 sider]
- Sapolsky, R. M. (2004). Selection from why zebras don't get ulcers. In *The Jossey-Bass Reader on the Brain and Learning*. (pp. 199-215). Publishers Jossey-Bass (Eds.) John Wiley & Sons. [16 sider]
- Schmidt, C., Gleesborg, C., Schmidt, H., Kvamme, T. L., Lund, T. E., Voon, V., & Møller, A. (2021). A bias towards natural rewards away from gambling cues in gamblers undergoing active treatment. *Brain Research*, 147479 [8 sider]

6. forelæsning: Psykoanalyse og egopsykologi

4+2 timer v/ Ole Michael Spaten

Forelæsningen skitserer psykologiens opståen med Freuds psykoanalyse, der fremstilles i sin bredde og historiske kontekst. En kort indføring i Anna Freud og Eriksons teori følger tillige som baggrund for den efterfølgende udvikling af det psykodynamiske felt med korte nedslag i enkelte arvtagere, der belyser aktive dele af teorien og en kritisk forståelse af dens videnskabelige status og sociokulturelle sammenhæng.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Sigmund Freud. Psychoanalysis (Chapter 2) and Erik Erikson. Ego Psychology (Chapter 8). In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 11-24 + 40-46, 157-176). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [38 s.]
- Erikson, E. H. (1968). *Identity, Youth and Crisis*. (Chapter III (pp. 91-96 + 128-141)). New York: Norton & Company. [19 s.]
- Freud, S. (1933/1973). Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestanddele. I *Nye forelæsnings til indføring i psykoanalysen*. (pp. 400-417). København: Hans Reitzels Forlag [18 s.]
- Sandler, J., & Freud, A. (1981). Discussions in the Hampstead Index on "The Ego and the Mechanisms of Defense": IV. The Mechanisms of Defense. *Bulletin of the Anna Freud Centre, Hampstead Clinic*, 4(1), 151-156 [i uddrag 5 sider]

Læsning til forberedelse af seminararbejdet:

- Schjelderup, H. (1972). Psykoanalysen. *Slik den var – og slik den ble* (forord) In Freud, S. Fem forelesninger over psykoanalysen. (p. 7-11) Oslo: Cappelen forlag [3 sider]
- Brandell, G. (1963). *Freud og hans tid*. (p. 11-26). København: Gyldendal [15 sider]
- Robinson, P. A. (1971). *Freudianismens venstrefløj* (p. 9-13). København: Gyldendal [4 sider]
- samt tekster lagt på Moodle som: Freud's life osv.

Læsning om Freud's sygehistorier (de fem store cases):

- Gardiner, M. (1971). *Ulvemannen. Historien om en barnenevrose. Freuds mest berømte tilfælde*. (pp. 16-19 og 150-153). Oslo: Pax forlag [6 pages]
- Freud, S. (1909/1991). *Rottemanden. Bemærkninger om et tilfælde af tvangsnevrose*. (pp. 7-10 og 12-16). København: Gyldendal. [7 sider].
- Psychodynamic Perspective. Examples of Freud's case studies. Retrieved 28.04.20, from <https://www.simplypsychology.org/Freud%20Case%20Studies.pdf>
- Case Studies of Sigmund Freud. Introduction to Sigmund Freud's case histories, including Little Hans, Anna O and Wolf Man. Retrieved 26.04.20, from <https://www.psychologistworld.com/freud/case-studies-overview>

Supplerende læsning:

- <https://www.haaretz.com/world-news/.premium.MAGAZINE-the-intimate-letters-of-sigmund-freud-1.7417120>

7. forelæsning: Behavioristiske aspekter af personligheden

4+2 timer v/ Rasmus Birk

Denne forelæsning afholdes i to dele. I første del vil vi kigge nærmere på behaviorismens videnskabshistoriske udvikling (hos bl.a. Ivan Pavlov), samt den klassiske behaviorisme som den formuleres og populariseres af John B. Watson. I anden del af forelæsningen vil vi kigge

nærmere på behaviorismens udvikling *efter* Watson, herunder udviklingen af neobehaviorismen og B. F. Skinners radikale behaviorisme. Forelæsningen vil også her diskutere behaviorismens relevans i dag og dens betydning for moderne psykologisk teori og praksis.

Forelæsningens pensum:

Del 1, klassisk behaviorisme:

- Ewen, R.B. (2014). Part IV. The Behaviorist Perspective. (Chapter 14) B. F. Skinner. Radical Behaviorism. In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 287-315). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [29 s.]
- Watson, J.B. & Rayner, R. (1920). Conditioned Emotional Reactions. *Journal of Experimental Psychology*, 3(1), 1-14 [14 s.]

Del 2: Radikal behaviorisme og behaviorisme i dag:

- Skinner, B. F. (1953). *Science and Human Behavior*. The Free Press [Kapitel 5, "Operant Behavior", pp.59-90] [31 s.]
- Skinner, B.F. (1990). Can psychology be a science of mind? *American Psychologist*, 45(11), 1206-1210 [5 s.]
- Greenwood, J. D. (Ed.). (2015). Neobehaviorism, radical behaviorism, and problems of behaviorism. In *A Conceptual History of Psychology: Exploring the Tangled Web* (2nd ed., pp. 410–453). Cambridge University Press. [43 sider] <https://www-cambridge-org.zorac.aub.aau.dk/core/books/conceptual-history-of-psychology/neobehaviorism-radical-behaviorism-and-problems-of-behaviorism/9F8E21D06EAB568830E8E36B587DA9EC>

8. forelæsning: Humanistiske og eksistentiale aspekter af personlighedspsykologien

4+2 timer v/ Ole Michael Spaten

Lektionen har til formål at præsentere og diskutere specifikke elementer af den humanistiske og eksistentiale psykologiske teoretiske, videnskabshistoriske og -teoretiske grundlag. Nyere forskning vil blive præsenteret side om side med eksempler på dens klassiske tilgange. Positionen vil blive relateret til andre psykologiske hovedstrømninger, ligesom der vil blive fremstillet en case som eksemplarisk humanistisk approach samt en diskussion af tilværelsens grundvilkår og hvordan eksistentielle temaer har betydning for menneskets personlighedsdannelse. Sluttelig vil forelæsningen rumme en kritisk diskussion af resultater og grundlag for positionens personlighedspsykologiske forskning.

Forelæsningens pensum:

- Correia, E. A., Cooper, M., Berdondini, L. & Correia, K. (2018). Existential Psychotherapies: Similarities and Differences Among the Main Branches. *Journal of Humanistic Psychology*, 58 (2), 119–125 [6 sider]
- Deurzen, E. van (1997). Worldviews, paradoxes and dialectics. (Chapter 13). In *Everyday mysteries*. (pp.131-144). London: Routledge [13 s.]
- Ewen, R.B. (2014). Part II. The Humanistic Perspective. (Chapter 9) Carl R. Rogers. Self-Actualization Theory (I) & (Chapter 10) Abraham H. Maslow. Self-Actualization Theory (II) In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 181-220). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [42 s.]
- Maslow, A.H. (1968). Deficiency motivation and growth motivation. In *Toward a psychology of being* (pp. 25-49). New York: Van Nostrand [24 s.]

- Rogers, C.R. (1995). What understanding and acceptance mean to me. *Journal of Humanistic Psychology*, 35(4), 7-22 [16 s.]
- Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), 3–26 New York: Basic Books [23s.]

Seminar og supplerende læsning:

- Correia, E. A., Cooper, M., Berdondini, L. & Correia, K. (2018). Existential Psychotherapies: Similarities and Differences Among the Main Branches. *Journal of Humanistic Psychology*, 58 (2), 126–143 [17 sider]
- Reiss, S. & Havercamp, S.M. (2005). Motivation in Developmental Context: A New Method for Studying Self-Actualization. *Journal of Humanistic Psychology*, 45(1), 41-53 [13 s.]

9. forelæsning: Kognitive aspekter af personlighedspsykologien

4+2 timer v/ Carsten Rønn

Forelæsningen præsenterer den kognitive tilgang til forståelsen af personligheden, bl.a. McCann og Pearlmans Constructivist Self Development Theory; A.T. Becks kognitive depressionsteori; Kelly's Personal Construct Theory og Seligmans depressionsteori. Begreber om kognitivt skema; selv-skema; learned helplessness; attributionsstil; copingstrategier; automatiske tanker; kognitive fejl mm behandles i sammenhæng med den kognitive tradition og rammesættes i deres psykologihistoriske sammenhæng. Den kognitive tilgang til personlighed er dybt inspireret af udviklingen i 1950'erne og 1960'erne indenfor kognitionspsykologi. Især får et nyt 'forskningsparadigme' indenfor kognitionspsykologi betydning for udviklingen af det kognitive perspektiv indenfor personlighedspsykologi. Forskningsparadigmet 'information processing' understreger betydningen af den måde en person tænker om sig selv og verden på for personens forestillinger og følelser og i sidste instans personens handlinger. Gennem eksempler på kognitive teorier indenfor personlighedspsykologi og relevante eksempler på kognitive teorier indenfor klinisk psykologi forsøges traditionens væsentligste bidrag til personlighedspsykologi eftervist, reflekteret og demonstreret.

Forelæsningens pensum:

- McCann, I.L. & Pearlman, L.A. (1990). *Psychological trauma and the adult survivor Theory, therapy, and transformation*. New York: Brunner/Mazel, INC. "2. Constructivist self development theory", 10-34 [24 s.]
- Young, J.E. & Rygh, J.L. & Weinberger, A.D. & Beck, A.T. (2014). "Chapter 7 Cognitive therapy for depression", 284-291[6 s.]. I Barlow, D.H. (Ed.) (2014). *Clinical handbook of psychological disorders Fifth edition*. New York London: The Guilford Press.
- Abramson, L.Y. & Seligman, M.E.P. (1978). Learned Helplessness in humans: Critique and reformulation. In *Journal of Abnormal Psychology*, 1978, Vol. 87, No. 1, 49-74. 68-70 [2 s.]
- McAdams, D.P. (2009). *The person an introduction to the science of personality psychology fifth edition*. Wiley A John Wiley & Sons, Inc. "Chapter 8: Self and other: social-cognitive aspects of personality", 301-312 [10 s.] & 321-323 [2 s.] & 328-331 [3 s.] = [I alt 15 s.]
- Poulsen, H. (1972). *Kognitiv struktur. Bidrag til studiet af kognitive strukturers betydning for perception og hukommelse*. København: Akademisk Forlag. "Introduktion", 11-18 [7 s.].

10. forelæsning: Socialkognitive aspekter af personligheden

4+2 timer v/ Casper Feilberg

I et opgør med, og som en videreudvikling af, den behavioristiske forståelse af personligheden, udvikler Bandura m.fl. den socialkognitive tradition. Denne tradition medfører en ny forståelse af kognitionens betydning for vores adfærd, af indlæring og rollemodellernes betydning. Forelæsningen præsenterer traditionens centrale begreber, antagelser og forskningsresultater, ikke mindst repræsenteret ved Bandura og Rotters arbejde. Kritiske betragtninger og diskussioner præsenteres. Endelig gives eksempler fra aktuel forskning, som anvender socialkognitive forståelser. Anbefalet læserækkefølge: Ewen (Bandura), Bandura, Rotter & Mulry & Outhwaite.

Forelæsningens pensum:

- Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 [10 s.]
- Ewen, R.B. (2014). Albert Bandura. Social-Cognitive Theory (Chapter 16). In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 341-360). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [19 s.]
- Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 sider]
- Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604 [7 s.]

11. forelæsning: Trækteori

4+2 timer v/ Ane Søndergaard Thomsen

Forelæsningen diskuterer ideen om at måle og forstå personligheden på basis af et antal faktorer, herunder Big Five modellen. Dernæst præsenteres den efterfølgende kritik, der blandt andet blev kendt under navnet "person-situation debatten" fremført af blandt andre Walter Mischel. Sluttelig præsenteres trækteoriernes forsøg på at indarbejde konteksten i en Fem Faktor Teori.

Trækteoriene anvendes ofte i praksis, fx til rekruttering af medarbejdere, hvorfor anvendelsesperspektivet inddrages og diskuteres.

Anbefalet læserækkefølge: Ewen, Mischel, McCrae & Costa.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Part III. The Trait Perspective. (Chapter 12) Gordon W. Allport. Trait Theory & (Chapter 13) Raymond B. Cattell and others. Factor-Analytic Trait Theory. In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 239-286). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [48 s.]
- McCrae, R.R., & Costa, P.T. (2008). The Five-Factor Theory of Personality. In O.P. John, R.W. Robins, & L.A. Pervin (Eds.), *Handbook of Personality. Theory and Research*, 3rd ed. (pp. 159-181). New York: The Guilford Press [23 s.]
- Mischel, W. (2004). Toward an integrative science of the person. *Annual Review of Psychology*, 55, 1-22 [18 s.]

12. forelæsning: Interaktionistiske aspekter af personligheden, socialkonstruktionisme og tværkulturelle forståelser af selvet

4+2 timer v/ Ane Søndergaard Thomsen

Forelæsningen præsenterer de moderne interaktionistiske og socialkonstruktionistiske forståelser af begreberne identitet, selv og personlighed. Her er fokus meget på miljøets indflydelse. Hermed dannes bro til faget socialpsykologi, men med en personlighedspsykologisk vinkling. Afslutningsvis diskuteres tværkulturelle forståelser af selvet. Det vil bl.a. blive diskuteret, om de forskellige personlighedspsykologiske begreber giver lige stor mening i alle kulturer.

Forelæsningen behandler flere undertemaer. Nedenfor grupperes pensum:

- Økologisk systemteori/intro: Bronfenbrenner, Ewen
- Strukturel symbolsk interaktionisme: Thomsen
- Socialkonstruktionisme/narrativ: Burr, McAdams, Schultz-Jørgensen
- Tværkulturel psykologi: Brewer & Gardner, Markus & Kitayama

Forelæsningens pensum:

- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. In T. Husen & T.N. Postlethwaite (Eds.), *International Encyclopaedia of Education*, 2nd ed., Vol 3. Oxford: Pergamon Press (pp. 1643-1647). [5 s.]
- Brewer, M. B., & Gardner, W. (1996). Who is this "we"? Levels of collective identity and self-representations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(1), 83–93 [11 s.]
- Burr, V. (2015). What is social constructionism? In *Social constructionism*, 3rd ed. (pp. 1-30). London: Routledge [30 s.]
- Ewen, R.B. (2014). Conclusion. Perspectives and postscript (Chapter 17). In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 361-385). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [24 s.]
- Markus, H., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98(2), 224–253 [30 s.]
- McAdams, D.P. (2001). The psychology of life stories. *Review of General Psychology*, 5(2), 100-122 [23 s.]
- Schultz Jørgensen, P. (2014). Identitet som social konstruktion. In O.M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier – aktuel empirisk forskning* (pp. 71-94). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. [21 s.]
- Spaten, O.M. (2014). Unges identitet og selvopfattelse. Afslutning, status og perspektiver. In O. M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier - aktuel empirisk forskning* (pp. 211-228). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag [17 s.]
- Thomsen, A.S. (2006). *Identity Control Theory - en samling af otte artikler af Peter J. Burke*. Aalborg: Aalborg Universitet, Institut for Kommunikation, Klinisk organisations- og arbejdspsykologi (KOAP) [52 s.]

Supplerende læsning:

- Funder, D.C. (2001). Personality. *Annual Review of Psychology*, 52, 197-221 [25 s.]
- Winther-Lindqvist, D. (2014). Forhandling af sociale identiteter på tværs af klasserum. In O.M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier - aktuel empirisk forskning* (pp. 179-210). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag [25 s.]

13. forelæsning: Opsummering og afrunding

2 timer v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning vil vi opsummere og afrunde personlighedspsykologi. Forelæsningsens formål er at opsummere og tydeliggøre lighederne og forskellene imellem de personlighedspsykologiske perspektiver, I er blevet præsenteret for.

Modulets samlede pensum

Grundbog (kan købes/bestilles i Factum books: <http://factumbooks.dk> ; e-mail: aalborg@factumbooks.dk , Tlf. Aalborg: 89 37 35 85):

- Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*. (7. udg.). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates. [275 s.]

Neden for dels tekster som den studerende downloader ('klikker sig til') via de markerede 'dybe link' og dels tekster som findes kompendiet (og som er markeret med ☞):

☞ Abramson, L.Y. & Seligman, M.E.P. (1978). Learned Helplessness in humans: Critique and reformulation. In *Journal of Abnormal Psychology*, 1978, Vol. 87, No. 1, 49-74. 68-70 [2 s.]

Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 [10 s.]

http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=28833&a=2

Brandell, G. (1963). Freud og hans tid. (p. 11-26). København: Gyldendal [15 sider]

Brewer, M.B., & Gardner, W. (1996). Who is this "we"? Levels of collective identity and self representations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(1), 83–93 [11 s.]

<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://psycnet.apa.org/journals/psp/71/1/83.pdf>

☞ Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. In T. Husen & T.N. Postlethwaite (Eds.), *International Encyclopaedia of Education*, 2nd ed., Vol 3. Oxford: Pergamon Press (pp. 1643-1647). [5 s.]

Burghardt, G. M. (2009). Darwin's Legacy to Comparative Psychology and Ethology. *American Psychologist*, 64 (2), 102-110 [8 pages]

☞ Burr, V. (2015). What is social constructionism? In *Social constructionism*, 3rd ed. (pp. 1-30). London: Routledge [30 s.]

Buss, D. M. (2009). The great struggles of life: Darwin and the emergence of evolutionary psychology. *American Psychologist*, 64(2), 140-148 [8 s.]

<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2009-01602-005.pdf>

- Correia, E. A., Cooper, M., Berdondini, L. & Correia, K. (2018). Existential Psychotherapies: Similarities and Differences Among the Main Branches. *Journal of Humanistic Psychology*, 58 (2), 119–125 [6 sider]
- Daly, M. & Wilson, M.I. (1996). Violence against stepchildren. *Current Directions in Psychological Science*, 5(3), 77-81 [4 s.]
http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://www.jstor.org/stable/20182397?seq=1#page_scan_tab_contents
- α Deurzen, E. van (1997). Worldviews, paradoxes and dialectics. (Chapter 13). In *Everyday mysteries*. (pp.131-144). London: Routledge [13 s.]
- Dewsbury, D. A. (2009). Charles Darwin and Psychology at the Bicentennial and Sesquicentennial. An Introduction. *American Psychologist*, 64 (2), 67-74 [7 pages]
- α Erikson, E. H. (1968). *Identity, Youth and Crisis*. (Chapter III (pp. 91-96 + 128-141)). New York: Norton & Company.
- Eysenck, H.J., Easting, G., & Eysenck, S.B.G. (1970). Personality Measurement in Children: A Dimensional Approach. *Journal of Special Education*, 4(3), 261-263 [2 s.]
<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://sed.sagepub.com/content/4/3/261>
- α Freud, S. (1933). Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestanddele. I *Nye forelæsninger til indføring i psykoanalysen*. (pp. 400-417). København: Hans Reitzels Forlag [18 s.]
- α Gerlach, C., & Starrfelt, R. (2007). Hjernen og psyken. In *Klassisk og moderne psykologisk teori* (pp. 429-451). København: Hans Reitzels Forlag [22 sider]
- Greenwood, J. D. (Ed.). (2015). Neobehaviorism, radical behaviorism, and problems of behaviorism. In *A Conceptual History of Psychology: Exploring the Tangled Web* (2nd ed., pp. 410–453). Cambridge University Press. [43 sider] <https://www-cambridge-org.zorac.aub.aau.dk/core/books/conceptual-history-of-psychology/neobehaviorism-radical-behaviorism-and-problems-of-behaviorism/9F8E21D06EAB568830E8E36B587DA9EC>
- α Katzenelson, B. (2007). Evolutionspsykologi. In *Klassisk og moderne psykologisk teori* (pp.301-323). København: Hans Reitzels Forlag [23 sider]
- Kozorovitskiy, Y., Hughes, M., Lee, K., & Gould, E. (2006). Fatherhood affects dendritic spines and vasopressin V1a receptors in the primate prefrontal cortex. *Nature Neuroscience*, 9(9), 1094-1095 [2 s.]
<http://www.nature.com.zorac.aub.aau.dk/neuro/journal/v9/n9/pdf/nn1753.pdf>
- α Køppe, S. (2014). Personlighed, subjektivitet og historicitet. In S. Køppe & J. Dammeyer (Eds.), *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet* (pp. 219-252). Hans Reitzels Forlag. [33 sider]

- Machluf, K., Liddle, J. R., & Bjorklund, D. (2014). An Introduction to Evolutionary Developmental Psychology. *www.epjournal.net*, 12(2), 264-272 [8 pages]
- Markus, H.R., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98(2), 224–253 [30 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/rev/98/2/224.pdf>
- α Maslow, A.H. (1968). Deficiency motivation and growth motivation. In *Toward a psychology of being* (pp. 25-49). New York: Van Nostrand [24 s.]
- McAdams, D. P. (1997). Chapter 1—A Conceptual History of Personality Psychology. In R. Hogan, J. Johnson, & S. Briggs (Eds.), *Handbook of Personality Psychology* (pp. 3–39). Academic Press. [29 sider] <https://www-sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/B9780121346454500020>
- α McAdams, D.P. (2009). Chapter 1. Studying the person. In *The person. An introduction to the science of personality psychology* (5th ed., pp.2-26). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons [25 s.]
- α McAdams, D.P. (2009). *The person an introduction to the science of personality psychology fifth edition*. Wiley A John Wiley & Sons, Inc. “Chapter 8: Self and other: social-cognitive aspects of personality”, 301-312 [10 s.] & 321-323 [2 s.] & 328-331 [3 s.] = [I alt 15 s.]
- McAdams, D.P. (2001). The psychology of life stories. *Review of General Psychology*, 5(2), 100-122 [23 s.]
<http://www.sesp.northwestern.edu/docs/publications/430816076490a3ddfc3fe1.pdf>
- α McCann, I.L. & Pearlman, L.A. (1990). *Psychological trauma and the adult survivor Theory, therapy, and transformation*. New York: Brunner/Mazel, INC. “2. Constructivist self development theory”, 10-34 [24 s.]
- α McCrae, R.R., & Costa, P.T. (2008). The Five-Factor Theory of Personality. In O.P. John, R.W. Robins, & L.A. Pervin (Eds.), *Handbook of Personality. Theory and Research*, 3rd ed. (pp. 159-181). New York: The Guilford Press [23 s.]
- Mischel, W. (2004). Toward an integrative science of the person. *Annual Review of Psychology*, 55, 1-22 [18 s.]
<http://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev.psych.55.042902.130709>
- α Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 sider]
- Pavlov, I. P. (1951/1968). *Refleks og sjæl*. (pp. 27-33 og 64-66). København: Gyldendal [8 sider]
- α Poulsen, H. (1972). *Kognitiv struktur. Bidrag til studiet af kognitive strukturers betydning for perception og hukommelse*. København: Akademisk Forlag. ”Introduktion”, 11-18 [7 s.]

- Rogers, C.R. (1995). What understanding and acceptance mean to me. *Journal of Humanistic Psychology*, 35(4), 7-22 [16 s.]
<http://journals.sagepub.com.zorac.aub.aau.dk/doi/pdf/10.1177/00221678950354002>
- Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604 [7 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/psp/2/4/598.pdf>
- α Rønn, C. (2006). *Almen videnskabsteori* (pp. 242-243 + 248-256.). København: Alinea [9 s.]
- α Sandler, J., & Freud, A. (1981). Discussions in the Hampstead Index on "The Ego and the Mechanisms of Defense": IV. The Mechanisms of Defense. *Bulletin of the Anna Freud Centre, Hampstead Clinic*, 4(3), 151-156 [uddrag 5 sider]
- Sapolsky, R. M. (2004). Selection from why zebras don't get ulcers. In *The Jossey-Bass Reader on the Brain and Learning*. (pp. 199-215). Publishers Jossey-Bass (Eds.) John Wiley & Sons. [16 sider]
- Schjelderup, H. (1972). Psykoanalysen. Slik den var – og slik den ble (forord) In Freud, S. Fem forelesninger over psykoanalysen. (p. 7-11) Oslo: Cappelen forlag [3 sider]
- Schmidt, C., Gleesborg, C., Schmidt, H., Kvamme, T. L., Lund, T. E., Voon, V., & Møller, A. (2021). A bias towards natural rewards away from gambling cues in gamblers undergoing active treatment. *Brain Research*, 147479 [8 sider]
- Skinner, B. F. (1953). *Science and Human Behavior*. The Free Press [Kapitel 5, "Operant Behavior", pp.59-90] [31 s.]
- Skinner, B.F. (1990). Can psychology be a science of mind? *American Psychologist*, 45(11), 1206-1210 [5 s.] <http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/amp/45/11/1206.pdf>
- α Spaten, O.M. (2009). *Adfærd og tanker i et integreret terapeutisk forløb – en oversigt*. Upubliceret skema til psykologistuderende. AAU [1 s.]
- α Spaten, O. M. (2015). *Making one-self*. In T. G. B. Hansen & K. de López (Eds.), *Self in Culture in Mind* (Vol. 2) (pp. 53-86). Aalborg: Aalborg University Press [34 s.]
- Spaten, O.M. (2014). Unges identitet og selvopfattelse. Afslutning, status og perspektiver. In O. M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier - aktuel empirisk forskning* (pp. 211-228). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag [17 s.]
- Sprung, L. & Sprung, H. (2001). History of modern psychology in Germany in 19th- and 20th-century thought and society. *International Journal of Psychology*, 2001, 36 (6), 364–376 [12 pages]
- Thomsen, A.S. (2006). *Identity Control Theory - en samling af otte artikler af Peter J. Burke*. Aalborg: Aalborg Universitet, [52 s.]

- Watson, J. B. (1913). Psychology as the Behaviorist Views it. *Psychological Review*, 20, pp. 158-177 [19 sider] <https://psycnet-apa-org.zorac.aub.aau.dk/record/1926-03227-001>
- Watson, J.B. & Rayner, R. (1920). Conditioned Emotional Reactions. *Journal of Experimental Psychology*, 3(1), 1-14 [14 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/amp/55/3/313.pdf>
- Wilson, M. & Daly, M. (2004). Marital Cooperation and Conflict. In C. Crawford & C. Salmon (Eds.), *Evolutionary Psychology, Public Policy and Personal Decisions* (pp. 185-202). London: Taylor & Francis Group [17 pages]
- ☒ Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), 3–26. New York: Basic Books [23s.]
- ☒ Young, J.E. & Rygh, J.L. & Weinberger, A.D. & Beck, A.T. (2014). “Chapter 7 Cognitive therapy for depression”, 284-291[6 s.]. I Barlow, D.H. (Ed.) (2014). *Clinical handbook of psychological disorders Fifth edition*. New York London: The Guilford Press.
- Zuckerman, M., & Glicksohn, J. (2016). Hans Eysenck's personality model and the constructs of sensation seeking and impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 103, 48-52 [4 s.]
<https://www.sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/S0191886916302562?via%3Dihub>

I alt ca. 1000 sider

Supplerende litteratur

- Correia, E. A., Cooper, M., Berdondini, L. & Correia, K. (2018). Existential Psychotherapies: Similarities and Differences Among the Main Branches. *Journal of Humanistic Psychology*, 58 (2), 126–143 [17 sider]
- Reiss, S. & Havercamp, S.M. (2005). Motivation in Developmental Context: A New Method for Studying Self-Actualization. *Journal of Humanistic Psychology*, 45(1), 41-53 [13 s.]
<http://journals.sagepub.com.zorac.aub.aau.dk/doi/pdf/10.1177/0022167804269133>
- Gardiner, M. (1971). *Ulvemannen. Historien om en barnenevrose. Freuds mest berømte tilfælde*. (pp. 16-19 og 150-153). Oslo: Pax forlag [6 pages]
- Freud, S. (1909/1991). Rottemanden. Bemærkninger om et tilfælde af tvangsneurose. (pp.7-10 og 12-16). København: Gyldendal. [7 sider].
- Psychodynamic Perspective. Examples of Freud's case studies. Retrieved 28.04.20, from <https://www.simplypsychology.org/Freud%20Case%20Studies.pdf>
- Case Studies of Sigmund Freud. Introduction to Sigmund Freud's case histories, including Little Hans, Anna O and Wolf Man. Retrieved 26.04.20, from <https://www.psychologistworld.com/freud/case-studies-overview>

SUNDHEDSPSYKOLOGI

Modultitel dansk: Sundhedspsykologi, BA-sidefag PSYK F19 (F19-29519)

Modultitel engelsk: Health Psychology

ECTS: 10

STADS-kode: HEABS0016B

Placering

Forårssemester 2022

1. semester

Modulansvarlig

Mette Kold (MK) (mkoj@hum.aau.dk)

Undervisere

Mette Kold (MK), (mkoj@hum.aau.dk)

Chalotte Glintborg (CG), (cgl@hum.aau.dk)

Kristine Kahr Nilsson (KKN), (kkn@hum.aau.dk)

Patrick Karl Bender (PKB), (pbender@hum.aau.dk)

Tia G.B. Hansen (TH), (tia@hum.aau.dk)

Peter Clement Lund (PCL), (pclement@hum.aau.dk)

Seminarholdere

Hver undervisningsgang består af fire timer, hvoraf de to første timer er forelæsning, og de to sidste er seminar og øvelser. Den undervisningsansvarlige på dagen afholder også øvelser og seminarer.

Type og sprog

Sidefagsmodul/valgfag

Mål

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere:

Viden

- centrale og klassiske teorier om sundhedspsykologisk teori og metode
- videnskabelige sundhedspsykologiske begreber vedrørende sundhed i videnskabshistorisk belysning
- forholdet mellem teori og empiri inden for sundhedspsykologi
- hvordan interaktionen mellem somatiske, fysiologiske, psykiske, kontekstuelle og kulturelle faktorer har betydning for manifestationen af symptomer, behandling, sundhedsfremme og forebyggelse.

Færdigheder

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det sundhedspsykologiske område
- at redegøre for og formidle sundhedspsykologiske problemstillinger
- at vurdere relevante tilgange til forståelse af, undersøgelse af og intervention i forhold til sundhedspsykologiske problemstillinger
- at vurdere sundhedspsykologiske dilemmaer og etiske problemstillinger.

Kompetencer

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere sundhedspsykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af sundhedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om sundhedspsykologi til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Sundhedspsykologien har som speciale eksisteret i over 30 år. Dens genstandsfelt er bredt, idet dens udgangspunkt er den bio-psyko-sociale menneskeforståelse, og ofte er den også tværfaglig i sin anvendelse.

Særligt det forskningsmæssige fokus, hvor en detaljeret forståelse af de biologiske mekanismer ses i sammenhæng med de psykosociale faktorer, har været i vækst. Feltet er blevet mere komplekst, samtidig med at der kommer mere specifikke inputs til, hvordan sundhedspsykologen kan gøre en reel forskel, dels i sundhedsfremmearbejdet, dels i både fysisk og psykisk sygdomsbehandling og dels inden for rehabiliteringsområdet.

Forelæsningsrækken dækker temaerne angst, depression, stress, kroniske smerter og funktionelle lidelser. Der fokuseres på ungdommens særlige udfordringer samt på kronisk sygdomssvækkelse og alderdom. Perspektivet er gennemgående behandlingsmulighederne i den sundhedspsykologiske rammeforståelse.

Sideløbende reflekteres over den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle, og hvordan man i den professionelle rolle kan arbejde kreativt med rammerne, eksemplificeret gennem en lang række projekter og eksperimenter.

Modulet består af 12 undervisningsdage á 4 timer, i alt 48 timer. Hver kursusdag består af 2 timers forelæsning og 2 timers seminar- og/eller øvelser. Der sættes fokus på:

- Sundhedspsykologiens genstandsområde.
- Psykologiske mistrivselstemaer som angst, depression og stress i sundhedspsykologisk belysning.
- Sundhedspsykologiens behandlingsmuligheder i forhold til forskellige typer kronisk sygdom og alderssvækkelse.

- Komplekse symptom- og sygdomsbilleder og sundhedspsykologisk behandling af disse.
- At være pårørende til en symptom- eller sygdomsramt, herunder sorg og reaktioner på tab og traumer.
- Hvordan mindfulness og compassion i stadig stigende grad bruges i (sundheds)psykologien, både til sygdomsramte og til deres pårørende.
- Betydningen af underviserens / terapeutens / den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle.
- Historisk / kritisk perspektivering af sundhedspsykologien.
- Opsummering, overblik og kravene til eksamen.

Omfang og forventet arbejdsindsats

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
12 forelæsninger à 2 timer	24
12 seminar- og øvelsesgange à 2 timer	24
Læsning og forberedelse	182
Eksamen	40

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 12 forelæsninger á 2 timer

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 12 gange á 2 timer seminar og øvelser.

Timerne ligger hver gang i umiddelbar forlængelse af forelæsninger, så de i alt 12 mødegange består af 4 timer.

Antal seminarhold: 0

Deltagere

Sidefagsstuderende.

Der er samlæsning med bacheloruddannelsen i psykologi, valgfag 4.- eller 6. semester i 3 af 4 timer, i alt 8 ud af de 12 mødegange.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse	Mette Kold
2. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Angst, depression og stress generelt set	Mette Kold
3. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst	Chalotte Glintborg
4. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser	Patrick Karl Bender
5. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Præstationskultur og kropsidealer – sammenhængen mellem krop, psyke og samfund.	Peter Clement Lund
6. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Kroniske smerter og håndtering heraf	Mette Kold
7. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Funktionelle lidelser	Mette Kold
8. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Stigmatisering af psykiske lidelser	Kristine Kahr Nilsson
9. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Mindfulness og compassion i sundhedspsykologien	Mette Kold
10. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Selskabsdyr	Tia B.G. Hansen
11. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer	Mette Kold
12. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Et historisk og kritisk vue på sundhedspsykologien. Afslutning af forløb	Mette Kold

Eksamen

En intern skriftlig prøve i Sundhedspsykologi (Health Psychology).

Prøven er en bunden 7-dages opgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet.

Pensumramme: 1000 standardsider ikke for snævert afgrænset obligatorisk litteratur.

Sidetal: 7-10 sider.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives karakter efter 7-trinsskalaen. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Prøvens omfang: 10 ECTS-point.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrie.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Al undervisning foregår på Aalborg Universitet, Teglgårdsplads 1 (Nordkraft), 9000 Aalborg. Det kan ikke forventes at samtlige tekster gennemgås ved forelæsningerne.

1. Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse

4 timer v/ Mette Kold

Der gives en introduktion til sundhedspsykologien – fagets genstandsområde og historie internationalt og i Danmark. Desuden vil basale begreber og sygdoms- og sundhedsmodeller blive gennemgået og sat i relation til faget.

Pensum (i alt 161 sider):

- Taylor, S.E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition), s. 14-36. New York, NY: McGraw-Hill Education. Kap. 2. The systems of the body. [22 s]
- Friis-Hasché, E. (2013). *1. Sundhed, sygdom og funktion*, s. 25-45. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [21 s]
- Dahl, C. J., Wilson-Mendenhall, C. D., & Davidson, R. J. (2020). The plasticity of well-being: A training-based framework for the cultivation of human flourishing. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(51), 32197-32206. [10 s]
- Goleman, D. & Davidson, R.J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*, s. 101-122 & s. 165-190. New York: Avery. Kap. 6. Primed for love & Kap. 9. Mind, Body & Genome. [48 s]
- Prætorius, N.U. (2018). *Opgør med konkurrencestatens negative menneskesyn*. In Wold, M., & Wold, M.. *Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser*. Jensen & Dalgaard. [15 s]
- Farb, N., Daubenmier, J., Price, C. J., Gard, T., Kerr, C., Dunn, B. D., ... Mehling, W. E. (2015). *Interoception, contemplative practice, and health*. *Frontiers in Psychology*, 6. [25 s]
- Whitehead, P. M. (2019). *Existential Health Psychology*. In *Existential Health Psychology* (pp. 63-73). Palgrave Pivot, Cham. [10 s]

2. Angst, depression og stress

4 timer v/ Mette Kold

Angst, depressivitet og stress er steget drastisk det seneste ti år i DK. Det giver nedsat livskvalitet og social funktionsevne. Forelæsningen anskuer både det rent kliniske symptombillede og kommer med et mere socialantropologisk bud på epidemiens årsag.

Pensum (i alt 117 sider):

- Netterstrøm, B. (2013). *Stress*. Kap. 6, s. 123-138. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [16 s]

- Nielsen, T., Hougaard, E. & Rosenberg, R. (2002). *Angstens psykologi og biologi*. Kap. 1, s. 11-56. I: Hougaard, E. m.fl. *Angst & angstbehandling*. Kbh.: Hans Reitzels Forlag. [45 s]
- Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange. Om frygt og helte*. S. 179-229. Kbh.: Gyldendal. [50 s]
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698. [6 s]

3. Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst

4 timer v/ Chalotte Glintborg

Når et menneske rammes af alvorlig sygdom, bør der ikke kun være fokus på de somatiske symptomer og følger, men også de psykologiske konsekvenser, det har at blive ramt af svær sygdom. At skulle forson sig med varigt nedsatte funktioner kan afstedkomme psykologiske reaktioner som depression, nedsat livskvalitet mm. Også de pårørende bliver potentielt hårdt ramte. Rehabiliteringspsykologien byder på helhedsorienterede forholdemåder i støtten til syge og pårørende.

Pensum (i alt 50 sider):

- Glintborg, C. (2018). *Introduktion til rehabiliteringspsykologi*. Kap. 1, s. 13-18. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [6 s]
- Glintborg, C. & Larsen, K. (2018). *Fra sygdom til sundhed – resiliensmodellen*. Kap. 3, 35-46. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [12 s]
- Marks, D. F. (2018). IAPT under the microscope. *Journal of Health Psychology*, 23(9), 1131–1135. [5 s]
- Kazdin, A.E. (2007). Mediators and Mechanisms of Change in Psychotherapy Research. *Annual Review of Clinical Psychology*, 3(1), 1–27. [27 s]

4. Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser

4 timer v/ Patrick Karl Bender

Der er en stigende bevågenhed på børn og unges mistrivsel. Problemet belyses fra forskellige perspektiver. Under temaet 'Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser', ser vi på, hvordan vi tilgår digitale spil og andre medier, og hvordan brugen af disse påvirker os. Er det godt for os at bruge digitale medier? Er det dårligt? Hvad er de sundhedsmæssige konsekvenser af digitalt mediebrug?

Pensum (i alt 29 sider):

- Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. [11 s]
- Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current opinion in psychology*, 19, 104-108. [5 s]
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. [7 s]

- Tromholt, M. (2016). The Facebook Experiment: Quitting Facebook Leads to Higher Levels of Well-Being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(11), 661–666. [6 s]

5. Præstationskultur og kropsidealer – sammenhængen mellem krop, psyke og samfund.

4 timer v/ Peter Clement Lund

Forelæsningsen relevant i forhold til Sundhedspsykologi: Jf. semesterplanen, står ét af fire mål beskrevet: 'Forståelse for interaktionen mellem somatiske, fysiologiske, psykiske, kontekstuelle og kulturelle faktorer har betydning for manifestationen af symptomer, behandling, sundhedsfremme og forebyggelse.'

Forelæsningsen tager udgangspunkt i sammenhængen mellem kropsidealer og sociale tendenser/strukturer. Specifikt dykkes der ned i, hvordan den verden vi lever i, har et enormt fokus på præstation og optimering, hvilket fører til en stigning af forskellige teknikker til at optimere kroppen, men også til større problemer og lidelser med og i kroppen. Hvad vil det sige at leve i en præstations- eller optimeringskultur? Og hvilke konsekvenser har dette for vores måde at forstå og forholde os til vores kroppe?

Pensum (i alt 51 sider):

- Brinkmann, S. (2010). 1. *Patologiseringstesen: Diagnoser og patologier før og nu*. In Brinkmann, S. (ed). *Det Diagnosticerede Liv*. Klim. [17 s]
- Dilling, J., & Petersen, A. (2021). *Embodying the culture of achievement: Culture between illness and perfection is a 'thin line' – obtaining the ideal female body as an act of achievement*. *Culture and Psychology*. [20 s]
- Gerish, B., Salfeld, B., Beerbom C., Busch, K. & King, V. (2018) *Optimisation by knife – On types of biographical appropriation of aesthetic surgery in late modernity* in King, V., Gerisch, B. & Rosa, H. (Eds.), *Lost in Perfection: Impacts of Optimisation on Culture and Psyche*. Routledge. [14 s.]

6. Kroniske smerter og håndtering heraf

4 timer v/ Mette Kold

Mange forskellige sygdomme medfører mere eller mindre invaliderende og tilbagevendende eller kroniske smerter. Sundhedspsykologen arbejder helhedsorienteret med at understøtte stadig mere velfungerende håndteringsstrategier. Forelæsningsen gennemgår hvad og hvordan der arbejdes hermed på smertecentre i DK.

Pensum (i alt 124 sider):

- Hansen, K.E. & Kold, M. (2018). *Rehabiliteringspsykologisk behandling af kroniske smerter*. Kap 14, s. 239-262. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [24 s]
- Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. [14 s]
- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31. [26 s]

- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy*, 61, 105–121. [16 s]
- Eccleston, C. (2015). *Breathing, Embodied: The psychology of physical sensation*. Kap. 5. Oxford University Press. [44 s]

7. Funktionelle lidelser

4 timer v/ Mette Kold

Komplekse symptom- og sygdomsbilleder fylder stadig mere. I 20-50% af alle lægekonsultationer, afhængig af det lægelige speciale, konfronteres lægen med somatiske symptomer, som ikke skyldes somatisk sygdom, og hvor en ren biomedicinsk tilgang derfor kommer til kort. 6% har en funktionel lidelse, der påvirker deres livskvalitet væsentligt. En funktionel lidelse er en samlebetegnelse for en gruppe af sygdomme, hvor man er belastet af eller bekymret over fysiske symptomer, som gør det svært at fungere i dagligdagen, og hvor symptomerne ikke kan tilskrives en anden kendt og veldefineret diagnose. Man kan forstå en funktionel lidelse som en tilstand, hvor hjernen og kroppen er overbelastet og ikke fungerer normalt. Gennem de seneste år er der blevet forsket intensivt i årsager og behandling af funktionelle lidelser. Forskningen viser blandt andet, at nogle patienter kan blive raske, og en stor del kan få en betydelig forbedret livskvalitet. Forelæsningsen gennemgår dele af forskningen og behandlingen, som den foregår i DK.

Pensum (i alt 46 sider):

- Archer, T. (2016). Physical Exercise and its Impact on Psychology. *Clinical and Experimental Psychology*, 02(02). [3 s]
- Kallesøe, K.H., Schröder, A., Wicksell, R.K. *et al.* Feasibility of group-based acceptance and commitment therapy for adolescents (AHEAD) with multiple functional somatic syndromes: a pilot study. *BMC Psychiatry* 20, 457 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12888-020-02862-z> [16 s]
- Herbert, B.M. & Pollatos, O. (2012). The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment. *Topics in Cognitive Science*, 4(4), 692–704. [13 s]
- Vase, L., Skyt, I., & Hall, K. T. (2016). Placebo, nocebo, and neuropathic pain: *PAIN*, 157, S98–S105. [7 s]
- Petersen, G. L., Finnerup, N. B., Colloca, L., Amanzio, M., Price, D. D., Jensen, T. S., & Vase, L. (2014). The magnitude of nocebo effects in pain: A meta-analysis: *Pain*, 155(8), 1426–1434. [13 s]

8. Stigmatisering af psykiske lidelser

4 timer v/ Kristine Kahr Nilsson

Til trods for en øget viden om psykiske lidelser i den generelle befolkning, er stigmatisering af psykiske lidelser ikke aftaget, men derimod på nogle parametre øget. Denne forelæsnings diskuterer forskellige teorier om årsager til stigmatisering samt hvilke konsekvenser stigmatisering har for berørte individer og for samfundet.

Pensum (i alt 59 sider):

- Hinshaw S, & Stier A. (2008). Stigma as related to mental disorders. *Annual Review of Clinical Psychology*, 4:367–393. [27 s]

- Kvaale, E.P., Haslam, N., Gottdiener, W.H., 2013. The “side effects” of medicalization: A meta-analytic review of how biogenetic explanations affect stigma. *Clinical Psychology Review*, 33,782–794. [13 s]
- Nilsson, K.K., Kugathasan, P., & Straarup, K.N. (2016). Characteristic, Correlates and Outcomes of Perceived Stigmatization in Bipolar Disorder Patients. *Journal of Affective Disorders*, 194; 196-201. [6 s]
- Schomerus, G., Schwahn, C., Holzinger, A., Corrigan, P. W., Grabe, H. J., Carta, M. G., et al. (2012). Evolution of public attitudes about mental illness: A systematic review and meta-analysis. *Acta Psychiatrica Scandinavica*,125, 440-452. [13 s]

9. Mindfulness og compassion i sundhedspsykologien

4 timer v/ Mette Kold

Mindfulness og compassion bruges i stadig stigende grad i (sundheds)psykologien, både i forhold til sygdomsramte og deres pårørende. De mest anvendte retninger og deres anvendelsesområder inden for psykologien gennemgås kort. Der zoomes ind på retningen Mindfulness Based Cognitive Therapy (MBCT), som især bruges i forhold til at forebygge tilbagefald af svær depression. MBCT har også dannet udgangspunkt for forløb til gruppebaserede kræfthåndteringsforløb.

Pensum (i alt 136 sider):

- Kold, M. & Hansen, K.E. (2018). 7. *Mindfulness*, s. 89-114 I C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [26 s]
- Segal, Z.V., Williams, J.M.G. og Teasdale, J.D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed), s. 11-60. New York: Guilford Press. Kap. 1. Depression casts a long shadow. Kap. 2. Why do people that have recovered from depression relapse?. Kap. 3. Developing mindfulness-based cognitive therapy. [50 s]
- Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 81-97. Washington: American Psychological Association. Kap. 6. Mindfulness-based interventions for medical populations. [17 s]
- Nhat Hanh, T. Stilhed. (2016). *Stilhedens kraft i en støjende verden*, side 44-84. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. Kap. 2. Kanal NonStop Tanker. Kap. 3. Tordnende stilhed. [40 s]
- Jacob, J. A. (2016). As Opioid Prescribing Guidelines Tighten, Mindfulness Meditation Holds Promise for Pain Relief. *JAMA*, 315(22), 2385. [3 s]

10. Selskabsdyr

4 timer v/ Tia Hansen

Hvorfor har mennesker kæledyr, og hvad er de sundhedspsykologiske perspektiver? Forelæsningen foreslår en rammeforståelse og diskuterer det videnskabelige belæg for sundhedsmæssige effekter. Der rundes af med centrale temaer i aktuel international forskning samt forslag til god praksis på området.

Pensum (i alt 56 sider):

- Hansen, T. G. B. (2018). Dyreassisteret rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis.* (pp. 153-173). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [21 sider]
- Herzog, H. (2011). The impact of pets on human health and psychological well-being: fact, fiction, or hypothesis? *Current Directions in Psychological Science*, 20(4), 236-239. doi:10.1177/0963721411415220 [4 sider]
- Veevers, J. E. (1985). The social meaning of pets. *Marriage & Family Review*, 8(3-4), 11-30. doi:10.1300/J002v08n03_03 [20 sider]
- IAHAIO. (2018). IAHAIO White Paper. Definitions for Animal Assisted Intervention and guidelines for wellness of animals involved in AAI. Retrieved from <http://iahaio.org/best-practice/white-paper-on-animal-assisted-interventions/> [11 sider]

11. Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer.

4 timer v/ Mette Kold

I terapiforskningen har man konstateret, at kvaliteten af relationen samt terapeutens nærvær er væsentlige udslagsgivende faktorer for effekt. Placeboforskningen understøtter betydningen og vigtigheden af de menneskelige møder. Deltageren på modulet får nu lejlighed til at sætte fokus på sin egen professionelle rolle og udviklingen af denne.

Pensum (i alt 37 sider):

- Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 21-36. Washington: American Psychological Association. Kap. 2. The mindful therapist. [15 s]
- Terjestam, Bengtsson, & Jansson (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469. [13 s]
- Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education; Milton Vol. 19, Iss. 1*, (Apr 2016): 33-41. [9 s]

12. Et historisk og kritisk vue på sundhedspsykologien. Afslutning af forløbet.

4 timer v/ Mette Kold

Sundhedspsykologien har oplevet skiftende bølger af popularitet, internationalt som nationalt gennem ca. fem årtier. Kritik af og forsvar for retningens beståen også i fremtiden, fremføres. Forelæsningen slutter med en tour de force ud over modulets struktur, formål og indhold.

Pensum (i alt 44 sider):

- Stam, H. J., Murray, M., & Lubek, I. (2018). Health psychology in autobiography: Three Canadian critical narratives. *Journal of Health Psychology*, 23(3), 506–523. [18 s]
- Taylor, S.E. (2018). *Health psychology (Tenth edition)*, s. 312-327. New York, NY: McGraw-Hill Education. [16 s]
- Whitehead, P. M. (2019). Conclusion: Caring for the Human Being—An Outline for Applied Existential Health Psychology. In *Existential Health Psychology* (pp. 99-109). Palgrave Pivot, Cham. [10 s]

Samlet litteraturoversigt:

Bøger der kan købes i FACTUM:

- Glintborg, C. (2018). *Rehabiliteringspsykologi: en introduktion i teori og praksis*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. Bogen er på ialt 309 sider. Herfra kap. 1 (s. 13-18), 3 (s. 35-46), 7 (s. 89-114), 10 (s. 153-174), 14 (s. 239-262). [88 s]

I øvrigt:

- Archer, T. (2016). Physical Exercise and its Impact on Psychology. *Clinical and Experimental Psychology*, 02(02). <https://doi.org/10.4172/2471-2701.1000e104> [3 s]
- Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. [11 s]
- Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current Opinion in Psychology*, 19, 104–108. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.04.003> [5 s]
- Brinkmann, S. (2010). *Det diagnosticerede liv: sygdom uden grænser*. Århus: Klim. Herfra kap. 1 (17 sider) & kap.10 (20 sider). [37 s]
- Dahl, C. J., Wilson-Mendenhall, C. D., & Davidson, R. J. (2020). The plasticity of well-being: A training-based framework for the cultivation of human flourishing. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(51), 32197-32206. DOI: 10.1073/pnas.2014859117 [10 s]
- De Luca Picione, R., Nedergaard, J., Freda, M. F. & Salvatore, S. (eds.). *Idiographic approach to Health*. Charlotte, NC: Information Age Publishing. (in press). Herfra Nedergaard, J. & Jensen, E.S., kap. 8 [12 s]
- Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 19(1), 33–41. <https://doi.org/10.1007/BF03400985> [9 s]
- Eccleston, C. (2015). *Embodied: The psychology of physical sensation*. Oxford University Press. Herfra kap. 5. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198727903.001.0001> [44 s]
- Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange: om frygt og helte*. Copenhagen: Gyldendal. Herfra s. 179-229. [50 s]
- Elwyn, G., Frosch, D., Thomson, R., Joseph-Williams, N., Lloyd, A., Kinnersley, P., ... Barry, M. (2012). Shared decision making: a model for clinical practice. *Journal of General Internal Medicine*, 27(10), 1361–1367. <https://doi.org/10.1007/s11606-012-2077-6> [7 s]
- Farb, N., Daubenmier, J., Price, C. J., Gard, T., Kerr, C., Dunn, B. D., ... Mehling, W. E. (2015). Interoception, contemplative practice, and health. *Frontiers in Psychology*, 6. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00763> [25 s]
- Friis-Hasché, E. (2013). 1. Sundhed, sygdom og funktion, s. 25-45. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [21 s]

- Goleman, D., & Davidson, R. J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*. New York: Avery. Herfra kap. 6 (s. 101-122) & 9 (s. 165-190). [48 s]
- Halsnæs Kommune (2014). *Analyse af overvægtproblematikken og overvægtsrelateret livsstil i Halsnæs Kommune*, s. 1-28. [28 s]
- Herbert, B. M., & Pollatos, O. (2012). The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment. *Topics in Cognitive Science*, 4(4), 692–704. <https://doi.org/10.1111/j.1756-8765.2012.01189.x> [13 s]
- Hinshaw, S. P., & Stier, A. (2008). Stigma as Related to Mental Disorders. *Annual Review of Clinical Psychology*, 4(1), 367–393. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.4.022007.141245> [27 s]
- Hougaard, E., Rosenberg, R., & Nielsen, T. (2008). Angst og angstbehandling. Hans Reitzel. Herfra del af kap. 1, s. 11-56. [45 s]
- Jacob, J. A. (2016). As Opioid Prescribing Guidelines Tighten, Mindfulness Meditation Holds Promise for Pain Relief. *JAMA*, 315(22), 2385. <https://doi.org/10.1001/jama.2016.4875> [3 s]
- Kallesøe, K.H., Schröder, A., Wicksell, R.K. et al. Feasibility of group-based acceptance and commitment therapy for adolescents (AHEAD) with multiple functional somatic syndromes: a pilot study. *BMC Psychiatry* 20, 457 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12888-020-02862-z> [16 s]
- Kazdin, A. E. (2007). Mediators and Mechanisms of Change in Psychotherapy Research. *Annual Review of Clinical Psychology*, 3(1), 1–27. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.3.022806.091432> [27 s]
- Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. <https://doi.org/10.1080/19012276.2012.693727> [14 s]
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. <https://doi.org/10.1556/2006.5.2016.062> [7 s]
- Kvaale, E. P., Haslam, N., & Gottdiener, W. H. (2013). The ‘side effects’ of medicalization: A meta-analytic review of how biogenetic explanations affect stigma. *Clinical Psychology Review*, 33(6), 782–794. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2013.06.002> [13 s]
- Lunn, S., Rokkedal, K. & Rosenbaum, B. (red) (2013). *Frås og faste: Spiseforstyrrelser I klinisk og kulturel belysning* (s. 15-63). Viborg: Dansk Psykologisk Forlag A/S. [48 s]
- Markey, P. M., & Ferguson, C. J. (2017). Internet Gaming Addiction: Disorder or Moral Panic? *American Journal of Psychiatry*, 174(3), 195–196. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2016.16121341> [2 s]
- Marks, D. F. (2018). IAPT under the microscope. *Journal of Health Psychology*, 23(9), 1131–1135. <https://doi.org/10.1177/1359105318781872> [5 s]
- Matheson, E. M., King, D. E., & Everett, C. J. (2012). Healthy Lifestyle Habits and Mortality in Overweight and Obese Individuals. *The Journal of the American Board of Family Medicine*, 25(1), 9–15. <https://doi.org/10.3122/jabfm.2012.01.110164> [6 s]

- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, *108*(7), 2693–2698. <https://doi.org/10.1073/pnas.1010076108> [6 s]
- Moussally, J. M., Grynberg, D., Goffinet, S., Simon, Y., & Van der Linden, M. (2017). Novel Assessment of Own and Ideal Body Perception Among Women: Validation of the Computer-Generated Figure Rating Scale. *Cognitive Therapy and Research*, *41*(4), 632–644. <https://doi.org/10.1007/s10608-016-9827-4> [13 s]
- Nedergaard, J. I. (2018). Role Differences in Healthcare: Overcoming Borders through Semiotic Skin is the Basis for Communication. *Integrative Psychological and Behavioral Science*. <https://doi.org/10.1007/s12124-018-9458-2> [15 s]
- Nhât Hanh. (2016). *Stilhed: stilhedens kraft i en støjende verden*. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. Kap. 2. Kanal NonStop Tanker. Kap. 3. Tordnende stilhed, side 44-84. [41 s]
- Nilsson, K. K., Kugathasan, P., & Straarup, K. N. (2016). Characteristics, correlates and outcomes of perceived stigmatization in bipolar disorder patients. *Journal of Affective Disorders*, *194*, 196–201. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2016.01.025> [6 s]
- Petersen, G. L., Finnerup, N. B., Colloca, L., Amanzio, M., Price, D. D., Jensen, T. S., & Vase, L. (2014). The magnitude of nocebo effects in pain: A meta-analysis: *Pain*, *155*(8), 1426–1434. <https://doi.org/10.1016/j.pain.2014.04.016> [13 s]
- Schomerus, G., Schwahn, C., Holzinger, A., Corrigan, P. W., Grabe, H. J., Carta, M. G., & Angermeyer, M. C. (2012). Evolution of public attitudes about mental illness: a systematic review and meta-analysis: Evolution of public attitudes. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, *125*(6), 440–452. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.2012.01826.x> [13 s]
- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed). New York: Guilford Press. Herfra kap. 1, 2 & 3, side 11-60. [50 s]
- Shapiro, S. L., & Carlson, L. E. (2017). *The art and science of mindfulness: integrating mindfulness into psychology and the helping professions* (Second edition). Washington, DC: American Psychological Association. Herfra kap. 2 (s. 21-36) & kap. 6, (s. 81-97.) [32 s]
- Stam, H. J., Murray, M., & Lubek, I. (2018). Health psychology in autobiography: Three Canadian critical narratives. *Journal of Health Psychology*, *23*(3), 506–523. <https://doi.org/10.1177/1359105318755409> [18 s]
- Taylor, S. E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition). New York, NY: McGraw-Hill Education. Herfra kap. 2 (s. 14-36) & kap. 15 (s. 312-327). [37 s]
- Terjestam, Y., Bengtsson, H., & Jansson, A. (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, *37*(5), 456–469. <https://doi.org/10.1177/0143034316658321> [13 s]
- Tromholt, M. (2016). The Facebook Experiment: Quitting Facebook Leads to Higher Levels of Well-Being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, *19*(11), 661–666. <https://doi.org/10.1089/cyber.2016.0259> [6 s]

- Vase, L., Skyt, I., & Hall, K. T. (2016). Placebo, nocebo, and neuropathic pain: *PAIN*, 157, S98–S105. <https://doi.org/10.1097/j.pain.0000000000000445> [7 s]
- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31. <https://doi.org/10.1080/16506073.2015.1098724> [26 s]
- Whitehead, P. M. (2019). *Existential Health Psychology: The Blind-spot in Healthcare*. Springer. Kap 6 & 9 <https://doi.org/10.1007/978-3-030-21355-8> [20 s]
- Wold, M. (red). (2018). Tag etikken tilbage: markedstækningen og dens konsekvenser. Jensen & Dalgaard. S. Herfra kapitlet af Prætorius, N.A. Opgør med konkurrencestatens primitive menneskesyn. [15 s]
- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy*, 61, 105–121. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2014.07.018> [16 s]

990 sider i alt. Med forbehold for ændringer.

INTRODUKTION TIL PSYKOLOGISK FORSKNINGSMETODOLOGI

Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi
Introduction to research methodology in psychology

ECTS: 5

STADS-kode: HEABS0015B

Placering

6. Semester (2. Semester sidefag)

Modulansvarlig

Jaan Valsiner (jvalsiner@hum.aau.dk)

Nik Kharlamov (nik@hum.aau.dk)

Undervisere

Jaan Valsiner (JV) jvalsiner@hum.aau.dk

Nik Kharlamov (NK) nik@hum.aau.dk

Type og sprog

Sidefagsmodul (kursus)

Engelsk og Dansk

Mål

Viden

- *forskellige tilgange til analysen af kvalitativt og kvantitativt forskningsmateriale,*
- *herskende videnskabsteoretiske paradigmers relevans for psykologien og*
- *psykologiens videnskabsteoretiske egenart og dens forhold til øvrige fag*

Færdigheder

- *at reflektere over og indplacere forskellige kvalitative og kvantitative forskningsmetoder i forhold til videnskabsteoretiske problemstillinger,*
- *at identificere videnskabsteoretiske paradigmers relevans for psykologien og*
- *at formidle psykologisk forskningsmetodologiske indsigter i faglige sammenhænge*

Kompetencer

- *at identificere og reflektere over grundlæggende psykologiske forskningsmetodologiske problemstillinger og*
- *at håndtere videnskabsteoretiske paradigmers relevans for psykologien.*

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kurset præsenterer forskellige perspektiver på forskningsmetodologi i psykologi i lyset af grundlæggende videnskabsteoretiske overvejelser og paradigmer. Der diskuteres både principper og generelle problemstillinger samt enkelte elementer af psykologiske undersøgelser. Kurset danner således det metodologiske og videnskabsteoretiske grundlag for at man kan bruge og evaluere psykologisk forskning i både akademiske og praktiske(anvendte) sammenhænge. Kurset støtter de studerendes forståelse for andre psykologifaglige moduler i sidefagets forløb.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
<i>12 forelæsninger à 2 timer</i>	<i>24</i>
<i>Læsning og forberedelse</i>	<i>74</i>
<i>Eksamen</i>	<i>37</i>

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 12

Antal forelæsningshold: 1

Deltagere

2. semester sidefag (6. semester)

Deltagerforudsætninger

Ingen særlige forudsætninger.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning	2 x 45 min.	Science, social practices, and the position of psychology.	Jaan Valsiner
2. Forelæsning	2 x 45 min.	Psychology as a normative discipline	Jaan Valsiner
3. Forelæsning	2 x 45 min.	Studying self-reflexive open systems	Jaan Valsiner
4. Forelæsning	2 x 45 min.	Psychology's methodology and its methods	Jaan Valsiner
5. Forelæsning	2 x 45 min.	Frames of reference and pathways to generalization in psychology	Jaan Valsiner
6. Forelæsning	2 x 45 min.	Psychology as a science of human being in social settings: Focus on higher psychological functions	Jaan Valsiner
7. Forelæsning	2 x 45 min.	Mål, metoder, data og etik i psykologisk forskning	Nik Kharlamov
8. Forelæsning	2 x 45 min.	Beskrivelse, fortolkning og forklaring	Nik Kharlamov
9. Forelæsning	2 x 45 min.	Psykologiske eksperimenter	Nik Kharlamov
10. Forelæsning	2 x 45 min.	Måling af psykiske og adfærdsmæssige fænomener	Nik Kharlamov
11. Forelæsning	2 x 45 min.	Sampling og validitet	Nik Kharlamov
12. Forelæsning	2 x 45 min.	Kvantitativ dataanalyse og forskningssyntese	Nik Kharlamov

Eksamen

En individuel ekstern skriftlig prøve i Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi (Introduction to Research Methodology in Psychology).

Prøven er en bunden 7-dages hjemmeopgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet. Besvarelsen skal demonstrere de læringsmål, som er angivet i modulbeskrivelsen ovenfor.

Sidetæl: 5-7 sider.

Prøvens omfang: 5 ECTS-point.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives karakter bestået/ikke bestået. Besvarelsen bedømmes af eksaminator og ekstern censor.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrie.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Grundbog (købes hos Factum Books): Meltzoff, J., & Cooper, H. (2018). Critical thinking about research: Psychology and related fields (2nd. ed.). Washington, DC: American Psychological Association. Angivet i pensumliste som "Meltzoff og Cooper". Alle andre kilder er tilgængelige gennem AUB med dybt link eller downloades fra kursets Moodle side. Samlet pensum: 487 sider

1. forelæsning: Science, social practices, and the position of psychology

v/ Jaan Valsiner (engelsk)

- Difference of psychology from other sciences: researcher and researchee are similar (self-reflexive condition)
- Goal of all sciences—arrival at basic understanding about its object phenomena

2. forelæsning: Psychology as a normative discipline

v/ Jaan Valsiner (engelsk)

- The specific social guiding constraint in reaching this goal—normativity
- How the goal is still reachable: socially contextualized research
- Relevant integration with other human sciences (history, linguistics, sociology, anthropology, economics)

Forelæsningens pensum (forelæsninger 1 og 2, 42 sider i alt):

- Kvale, S. (2003). The church, the factory and the market: scenarios for psychology in a postmodern age. *Theory ad Psychology*, 13(5), 579-603. [24 pages]
AUB Link: https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_crossref_primary_10_1177_09593543030135005
- Brinkmann, S. (2019). Normativity in psychology and the social sciences: Questions of universality. In J. Valsiner (Ed.), *Social philosophy of science for the social sciences* (pp. 189-201). New York: Springer. [13 pages]
AUB Link: https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma992085285070576_2
- Valsiner, J. (2017). Beyond the three snares: Implications of James' "psychologist's fallacy" in the 21st century. *New Ideas in Psychology*, 46, 26-30. [5 pages]
AUB Link: https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_gale_infotraccad_emiconefile_A521327032

3. forelæsning: Studying self-reflexive open systems

v/ Jaan Valsiner (engelsk)

- Fears and fascinations of psychologists with different affectively dramatic topics
- Fears in society about psychologists' assumed clairvoyance capabilities
- How one can investigate multi-level intentional systems?
- Can one level (genetic, social) causally determine the state of psychological phenomena?

4. forelæsning: Psychology's methodology and its methods

v/ Jaan Valsiner (engelsk)

- Methodology is the general framework for knowledge construction that makes some methods feasible and others useless

- What do psychologists mean when they claim to “measure” psychological objects?
- Relevance of resistance in the use of methods: the interview
- Basic methods; from introspection to autoethnography and rating scales
- Quantitative methods as a sub-class of qualitative methodology

Forelæsningens pensum (forelæsninger 3 og 4, 124 sider i alt):

- Gigerenzer, G. (1994). Why the distinction between single-event probabilities and frequencies is important for psychology (and vice versa). In G. Wright & P. Ayton (Eds.), *Subjective probability* (pp. 129-161). Chichester, England: John Wiley & Sons. [32 pages]
Download fra Moodle
- Michell, J. (1999). *Measurement in psychology*. Cambridge, UK: Cambridge University Press. Chapters 1 (Numerical data and meaning of measurement) and 2 (Qualitative psychology’s intellectual inheritance), pp.1-45. [45 pages]
AUB Link: https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma9920828220805762
- Valsiner, J. (2017). *From methodology to methods in human psychology*. New York: Springer. Chapters 1 (Methodology as foundation for discovery, 8 pp), 2 (General epistemology of open systems), 3 (The methodology cycle) and 5 (Role of methods). [47 pages]
AUB Link: https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_askewsholts_vlebooks_9783319610641

5. forelæsning: Frames of reference and pathways to generalization in psychology

v/ Jaan Valsiner (engelsk)

- Why psychology needs to operate with the Individual-SocioEcological frame of reference: research and practical applications united.
- Two ways of generalization: from sample to population and from single system to its generic model

6. forelæsning: Psychology as a science of human being in social settings: Focus on higher psychological functions

v/ Jaan Valsiner (engelsk)

- Creativity in everyday life and in art. The role of literature, poetry, theatre and cinema in human lives
- Psychology as science of self-reflexive and future-oriented subjective agents
- Trans-generational continuity with innovation: the importance of going beyond your parents, teachers, and textbooks

Forelæsningens pensum (forelæsninger 5 og 6, 82 sider i alt):

- Valsiner, J. (2017). *From methodology to methods in human psychology*. New York: Springer. Chapters 8 (Generalization) and 9 (Research on knowledge-costrained semiosis). [10 pages]
AUB Link: <https://kjdk->

aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_askewsholts_vlebooks_9783319610641

- Zittoun, T., and Valsiner, J. (2016). Imagining the past and remembering the future. In T. Sato, N. Mori, and J. Valsiner, (Eds.) (2016). *Making of the future: The Trajectory Equifinality Approach in Cultural Psychology* (pp. 3-19). Charlotte, NC: Information Age Publishers. [16 pages]
Download fra Moodle
- Valsiner, J., Marsico, G., Chaudhary, N., Sato, T., and Dazzani, V. (Eds.) (2016). *Psychology as the science of human being: The Yokohama manifesto*. Cham: Springer. Chapters 2 (Benetka & Joerchel, Psychology as a phenomenological science, pp. 17-30) [13 pages], 4 (Lehmann & Klempe, The centrality of aesthetics for psychology: Sciences and arts united through poetic instants, pp. 51-66) [15 pages] and 9 (Tapia-Villanueva & Molina, Variety of love, pp. 165-193) [28 pages]
AUB Link: https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma9920824989605762

7. forelæsning: Mål, metoder, data og etik i psykologisk forskning

v/ Nik Kharlamov (dansk)

- Principper for kritisk tænkning
- Psykologiske forskningsmål: Beskrivelse, fortolkning, forklaring, forudsigelse
- Kvalitativ og kvantitativ forskning: falsk dikotomi eller virkelig uoverensstemmelse?
- Forsknings- og praksisetik i psykologi

Forelæsningsens pensum (48 sider):

- Meltzoff og Cooper, Introduktion [6 sider], Kap. 1 [12 sider], Kap. 11 [8 sider]
- Lilienfeld, S. O., Sauvigné, K. C., Lynn, S. J., Cautin, R. L., Lutzman, R. D., & Waldman, I. D. (2015). Fifty psychological and psychiatric terms to avoid: A list of inaccurate, misleading, misused, ambiguous, and logically confused words and phrases. *Frontiers in Psychology*, 6, a1100.
DOI: 10.3389/fpsyg.2015.01100 [15 sider]
Downloades fra: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01100>
- Dansk Psykolog Forening. (2018). *Etiske principper for nordiske psykologer*. København, Danmark: Dansk Psykolog Forening. [7 sider]
Downloades fra: <https://psykologeridanmark.dk/wp-content/uploads/Etiske-Principper.pdf>
- *Anbefalet litteratur til forelæsninger 7-12 (ikke en del af selve eksamensgrundlag men evt. brugbar i forberedelsen): "practice articles" fra Meltzoff og Cooper*

8. forelæsning: Beskrivelse, fortolkning og forklaring

v/ Nik Kharlamov (dansk)

- Fortolkning og forklaring af den psykologiske verden: Betydning vs. Kausalitet
- Intentionalitet
- Fænomenologi: Subjektive meninger og oplevelser
- Etnometodologi: Sans i interaktion
- Forklaring af den observerbare verden

- Årsager, tendenser, modeller
- Kausalitetskriterier

Forelæsningsens pensum (39 sider):

- Meltzoff og Cooper, Kap. 2 [19 sider]
- Silverman, D. (2013). *A very short, fairly interesting and reasonably cheap book about qualitative research* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE.
doi:10.4135/9781526402264 Kapitel 2 (On Finding and Manufacturing Qualitative Data) [ca. 20 sider]
AUB Link: https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma992089272520576_2

9. forelæsning: Psykologiske eksperimenter

v/ Nik Kharlamov (dansk)

- Strategier for undersøgelse af kausalitet i psykologi
- Fænomener, begreber, operationelle definitioner, variabler
- Eksperiment i psykologisk forskning
- Eksperimentelle situationer: fra laboratoriet til verden og tilbage igen
- Validitet
- Variabler og måleniveauer
- Individuer, sampler, populationer—generalisering i eksperimental psykologi

Forelæsningsens pensum (40 sider):

- Meltzoff og Cooper, Kap. 3 [20 sider] og Kap. 6 [20 sider]

10. forelæsning: Måling af psykiske og adfærdsmæssige fænomener

v/ Nik Kharlamov (dansk)

- Typer af variabler i kvantitativ psykologisk forskning
- Psykometri--måling af psykiske fænomener
- Skalaudvikling, latente variabler, tests og testscores
- Dimensioner og reducere af dimensioner: Faktor- og clusteranalyse
- Måling af adfærd
- Reliabilitet og validitet

Forelæsningsens pensum (42 sider):

- Meltzoff og Cooper, Kap. 7 [26 sider]
- Clark, L. A., & Watson, D. (2019). Constructing validity: New developments in creating objective measuring instruments. *Psychological Assessment*, 31(12), 1412-1427.
<https://doi.org/10.1037/pas0000626> [16 pages]
AUB Link: https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_proquest_miscellaneous_2195262272

11. forelæsning: Sampling og validitet

v/ Nik Kharlamov (dansk)

- Sample og population
- Repræsentativitet og (vs.?) randomisering
- Sampling strategier, begrænsninger og sampling bias
- Støjvariabler og kontrol af eksterne variabler
- Deltager- og eksperimenter-variabler
- Forskningsprocedurer og biaskilder i eksperimenter
- Placebo-effekt

Forelæsnings pensum (35 sider):

- Meltzoff og Cooper, Kap. 4 [16 sider] og Kap. 5 [18 sider]
- Henrich, J., Heine, S. J. & Norenzayan, A. (2010). Most people are not WEIRD. *Nature*, 466, 29. <https://doi.org/10.1038/466029a>. [1 page]
AUB Link: https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_proquest_journals_610444800

12. forelæsning: Kvantitativ dataanalyse og forskningssyntese

v/ Nik Kharlamov (dansk)

- Hvad er statistik og er der brug for den i psykologisk forskning?
- Variabilitet og usikkerhed
- Primære statistiske metoder i psykologi, deres antagelser og begrænsninger
- Nullhypotese signifikanstestning (NHST)
- Estimering, konfidensintervaller og effektstørrelser
- Sample størrelse og power
- Meta-analyse
- Er de fleste publicerede resultater falske?
- Replikationskrise og dens konsekvenser
- Forskningssyntese

Forelæsnings pensum (35 sider):

- Meltzoff og Cooper, Kap. 8 [16 sider], Kap. 9 [9 sider], Kap. 10 [8 sider], Epilogue [2 sider]